

در چهارمین نشست شورای صنفی نمایش که روز یکشنبه ۲۰ اردیبهشت‌ماه در خانه سینما برگزار شد، قرارداد اکران دو فیلم جدید به ثبت رسید. براساس خروجی این جلسه با حضور مهدی کرم‌پور و نمایندگان صنوف، فیلم‌های «تهران کنارت» به کارگردانی علی بهراد و «سفر به لیمونیا» ساخته کمال مقدم، از تاریخ ۲۳ اردیبهشت‌ماه به ترتیب در سرگروه‌های مگامال و سیتی سنتر اکران سراسری

آرایش جدید اکران در سینماها

تاکسیدرمی؛ نقدی بر دوران پهلوی با چاشنی طنز سیاه

محمد جواد موحد: ارائه یک محصول خوب فرهنگی در حوزه تاریخ با نگاه طنز می‌تواند فاصله ما را با سینمای کمدی نازل بیشتر کند

نسرين بخش‌يزادي گروه فرهنگ و هنر

محمد جواد موحد، مدیرعامل سابق باشگاه فیلم سوره جزو تهیه‌کنندگان است که سابقه تولید آثارى همچون «تاول»، «مامور»، «آژدها لازم می‌شود» و مجموعه‌های تلویزیونی متعدد را در کارنامه دارد. او در عرصه تهیه‌کنندگی در فیلم «تاکسیدرمی» به سراغ داستانی واقعی از عبدالرضا پهلوی،

برادر ناتنی محمدرضاشاه رفته است؛ روایتی که ریشه در شکار

گوزن زرد ایرانی و نمادسازی از وطن‌فروشی دارد. موحد در

گفت‌وگو با جام‌جم تأکید کرده که ایده اولیه فیلم پس از

اتفاقات سال ۱۴۰۱ و مطرح شدن نام خاندان پهلوی در

شعارهای اعتراضی شکل گرفته است. تاکسیدرمی فیلمی

کمدی – فانتزی است که ۹۰ درصد آن برپایه واقعیت و با

جلوه‌های ویژه قابل‌توجه و فضایی طنزآمیز با بازی مجید

صالحی، هادی کاظمی و حسن معجونی همراه است.

تاکسیدرمی پس از نمایش در جشنواره با نظر منفی مخاطبان همراه

شد؛ چون قصه در میان داستان کم شد و فضا بیش از حد تخیلی

بود؛ بنابراین آنچه مخاطبان روی پرده می‌بینند؛ تا حدود زیادی

نسبت به نسخه جشنواره بهبود یافته و داستان‌ش را جمع و جورتر

بیان می‌کند. به‌رحال این فیلم هم تجربه‌ای در فضای کمدی،

تاریخی و فانتزی محسوب می‌شود که تاش کرده از نوع متداول

کمدی‌های نازل گیشه‌ای فاصله بگیرد. انتخاب مجید صالحی برای

نقش عبدالرضا پهلوی، چالش‌های فنی بازسازی حیوانات در فضای

جلوه‌های ویژه و حذف فریزن محدث به عنوان یکی از شخصیت‌های

فانتزی پس از بازخورد جشنواره، ازجمله مسائلی بوده که موحد

در گفت‌وگوی پیش‌رو درباره آن صحبت کرده است. او معتقد

است بخش زیست‌محیطی فیلم بیش از آن‌که دغدغه اصلی باشد،

بهبادهای برای نمایش تحلف تاریخی ووطن‌فروشی است.

برش

نمی‌توانیم میان شرف ووطن دوستی، یکی را انتخاب کنیم

محمدجواد موحد در پاسخ به این پرسش که فکر می‌کنید پیام اصلی فیلم برای مخاطبان چیست، به جام‌جم گفت: «ما مسأله‌ای تاریخی در کار داشتیم و نتیجه‌ای گرفتیم که در کار خودش را خیلی نشان داد؛ این‌که اگر کسی میان شرف و وطن دوستی و منافع شخصی

خود را آغاز می‌کنند. همزمان، گزارش‌ها حاکی از اکران قریب‌الوقوع فیلم‌سینمایی «غوطه‌ور» در تابستان سال جاری است. این‌اثر که نخستین تجربه بلندسینمایی محمدجواد حکمی محسوب می‌شود، پس از حضور در چهل‌وچهارمین جشنواره ملی فیلم فجر، مراحل نهایی صدور پروانه نمایش را سپری می‌کند. غوطه‌ور با محوریت یک سوزۀ اجتماعی وپرونده‌ای جنایی، روایتگر تلاش‌های

یک افسر آگاهی در مواجهه با فشارهای سیستمی و لایه‌های روان‌شناختی است. دراین‌اثر، بازیگرانی همچون محسن قصابیان، مهران غفوریان، نسیم ادبی و مسعود کرامتی به ایفای نقش پرداخته‌اند. با ثبت قراردادهای جدیدوزندیک‌شدن به‌اکران‌های داغ‌تابستانی، سینمای ایران خود را برای فصلی پررونق، پویا و میزبانی گسترده از مخاطبان باهرونوع سلیقه هنری آماده می‌کند.

به‌طور طبیعی خود آقای صالحی ممکن بود چنین نگرانی‌هایی

داشته باشد اما در نهایت ریسک‌هایی شبیه این را برای حضور

در این کار پذیرفت و آمد.

❗ تغییر عمده‌ای در بخش حضور شخصیت فرزین محدث نسبت به نسخه جشنواره صورت گرفته؛ چه شد که به این تصمیم رسیدید؟

ما از فرصت جشنواره برای بازخورد گرفتن از مخاطبان استفاده کردیم. فرزین محدث که خیلی همراه ما بود، شخصیتی مثل پیر جنگلی نصیحترگر را بازی می‌کرد که خیلی تخیلی بود.

یکی از بازخوردها این بود که مخاطبان با این فضای فانتزی چندان همراه نشدند و یکی از شخصیت‌هایی که باید از میزان حضورش کم می‌کردیم فرزین محدث بود. زمانی که حضورش کم و به یک یا دو پلان رسید؛ به این نتیجه رسیدیم که شاید این حضور کم مناسب شخصیت ایشان نباشد و به‌طورکل حذف شد.

❗ فیلم با جلوه‌های ویژه قابل‌توجهی ساخته شده (مثل صحنه‌های شکار و عناصر فانتزی). بزرگ‌ترین چالش‌های تولید این فیلم چه بود، به‌خصوص در بخش فنی وانتباس از رویدادهای واقعی؟

در بخش فنی، بزرگ‌ترین چالش ما مربوط به جلوه‌های ویژه بود و ماکاری انجام می‌دادیم که درگذشته شبیه آن در کشور انجام

نشده بود. البته جلوه ویژه سنگین در پروژه‌های قبلی وجود داشته اما این‌که بخواییم دو حیوان را به‌طور کامل بازسازی

کلوزآپ انجام دهیم، نداشتیم و چالشی برای ما به‌وجود آورد. در نهایت اتفاق خوبی افتاد و آقای عبّدی از پس کار برآمدند.

❗ با توجه به این‌که فیلم براساس یک روایت واقعی ساخته شده؛ چقدر به واقعیت وفادار ماندید و چقدر فضا برای تخیل و طنز فانتزی باز کردید؟

همان‌طور که گفتیم شاید ۹۰ درصد از قصه با توجه به حضور یکی از خاندان پهلوی واقعی باشد و ریسک زیادی داشت که بخواییم تخیل را به آن اضافه کنیم و ممکن بود دچار قضاوت غلط شویم. در نهایت شاید در حد چند چرخش بازه زمانی تغییراتی اتفاق افتاده باشد وگرنه اصل ماجرا واقعی است و ما دخل و تصرفی در آن نداریم.

❗ فیلم همزمان به مسائل زیست‌محیطی (انقراض گوزن زرد ایرانی) و مسائل تاریخی-سیاسی اشاره دارد. به نظر شما کدام جنبه برای مخاطب امروز ایرانی جذاب‌تر است و چرا؟

بیش زیست‌بومی یا حیوانی که درباره آن در فیلم صحبت می‌کردیم بیشتر بهانه‌ای بود تا نشان دهیم تخلفی صورت گرفته است. این حیوان یعنی گوزن زرد ایرانی بیشتر به‌عنوان نمادی از وطن است و این شخصیت‌ها وطن‌فروشی کردند و شاید زیست‌بوم دغدغه اصلی ما نبود.

❗ با توجه به اکران فیلم و بازخوردها، فکر می‌کنید این نوع سینما کمدی با ریشه در تاریخ معاصر و عناصر فانتزی، چه ظرفیت‌هایی برای موفقیت در گیشه دارد؟

در حال حاضر چندان نمی‌توانم در رابطه با اکران و موفقیت در گیشه صحبت کنم و چند ماهی باید از این ماجرا بگذرد اما آنچه

شما می‌بینید، تجربه نخست ماست. این یکی از راه‌های خوب و مهم ما برای رسیدن به مضامین تاریخی است، چون مخاطبان در شرایط حاضر علاقه دارند نوعی کمدی مطرح را ببینند. اگر یک روز یک محصول فرهنگی بتواند تاریخ را در فضای کمدی کوب و سطح بالا ارائه دهد، به نظرم چنین چیزی سینمای ایران را نجات می‌دهد و می‌تواند فاصله ما را با کمدی‌های نازل و مرسوم بیشتر کند.

❗ آیا باز هم سراغ داستان‌های تاریخی – طنزآمیز با محوریت شخصیت‌های واقعی می‌روید؟

به عنوان تهیه‌کننده اگر کارگردان یا نویسنده‌ای بخواهد چنین قصه‌ای را خلق کند و بیافریند، به‌طور قطع به سمت چنین داستانی می‌روم.

بازیگری همین سوپرستاره‌های مرسوم کمدی مدنظرمان بود اما بعضی به‌دلیل ریسک بالا قبول نکردند در این کار

حضور داشته باشند و بعضی سرکار بودند و

نمی‌توانستند بیایند و خلاصه از میان پنج یا

شش گزینه مجید صالحی موافق حضور در

پروژه بود. سن و چهره او هم به آدم واقعی قصه

می‌خورد.

❗ آیا نگران واکنش‌های احتمالی نسبت به این نقش بودید یا خیر؟

بخواهد یکی را انتخاب کند و تصمیم بگیرد خیانت کند و منافع

شخصی خود را به‌دست بیاورد، هم منافع شخصی و هم شرفش

را از دست می‌دهد. به‌رحال، این دوگانه شکست خورده است،

مگر این‌که سمت شرف بایستیم. در پایان فیلم هم می‌بینیم

با این‌که شخصیت اصلی – عبدالرضا پهلوی – شرفش را زیر پا

می‌گذارد؛ اتفاقاتی که انتظار ندارد، می‌افتد. امیدوارم این پیام

به مخاطبان منتقل شود.

مفاهیم الهیاتی قابل تفسیر هستند. در بازگشت به الهیات سیاسی اشمیت باید گفت، از قضای روزگار، دولت در نسخه ایران معاصر در متن الهیاتی آن، به شایستگی، قابل خوانش و فهم است؛ این الهیات سیاسی دستگاهی چند ساحتی و پیچیده را ارائه می‌کند که در پی تفسیرهای معاصر از آن امکان و ظرفیت روزآمد شدن را بیش از گذشته کسب کرده‌در آزمون‌های سیاسی‌دشوار و پیچیده توانمند و سربلند ظاهر شده است. الهیات سیاسی شیعه دارای ویژگی‌ها و مؤلفه‌هایی است که به اختصار از نظر می‌گذرانیم.

در سنت کلامی شیعه امامیه «امامت» و «ولایت» به مثابه اصلی‌ترین مفهوم الهیات سیاسی عمل می‌کنند. مفهوم ولایت که تاریخی به درازنای تاریخ اسلام دارد در عصر جدید نیز مورد تفسیرهای سیاسی و اجتماعی قرار گرفته است. در این میان و برای نمونه می‌توان به تفسیرالمیزان علامه طباطبایی اشاره کرد؛ علامه در بخش‌هایی از تفسیرالمیزان ولایت را در یافتاری تفسیری، عرفانی و معنوی مورد

جام جم

فرهنگ

CULTURE

سه شنبه۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۵شماره ۷۳۱۹

یادداشت

دکتر روح‌الله کریمی عضو پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

شمشیر دولبه تفکر نقادانه

۱. جنگ ویتنام یکی از طولانی‌ترین جنگ‌های قرن بیستم بود که حدود ۲۰ سال به‌طول انجامید (۱۹۷۵–۱۹۵۵). هنوز جنگ ویتنام در جریان بود که بسیاری از روشنفکران آمریکایی مخالفت با آن را شروع کردند. در دهه ۶۰ و ۷۰ جنبش‌های مدنی مخالف جنگ در جامعه و به‌ویژه اعتراضات دانشجویی در دانشگاه‌های آمریکا به‌راه افتاد. این جنگ که هرچه از آن می‌گذشت بیشتر به‌عنوان یک رسوایی انسانی، اقتصادی، نظامی، اخلاقی و سیاسی در نظر مردم آمریکا تثبیت می‌شد، پرسش‌های مهمی را در فضای عمومی و دانشگاهی آمریکا طرح کرد. یکی از مهم‌ترین این پرسش‌ها این بود که چه بستری در فرهنگ عمومی و پیش از آن در آموزش عمومی فراهم شده است که آمریکاییان را به شروع چنین جنگ مفتضحانه‌ای متقاعد کرده است؟ پاسخی که اندیشمندان آمریکایی به این پرسش دادند، مسیری را هموار کرد که به جنبش بزرگ تفکر نقادانه در آمریکا و بعدها در جهان منجر شد. برای اروپایی‌ها این پرسش البته پیشتر بعد از جنگ جهانی دوم تا حد زیادی مطرح شده بود اما آمریکایی‌ها هنوز مواجهه وجودی جدی با آن پیدا نکرده بودند. در همین زمان، یکی از جنبش‌های مشهور دانشگاهی، جنبشی به‌نام «تج‌این» بود که با هدف آگاهی‌بخشی رویدادهای بزرگی را با حضور هزاران نفر در صحن دانشگاه‌ها برگزار می‌کرد تا در ضمن سخنرانی‌ها و مباحثه‌های گروهی، مخالفان و موافقان جنگ فرصت ارائه استدلال‌های خود را داشته باشند. این جنبش نیز به‌نوبه خود اهمیت توجه به گفت‌وگو و تفکر نقادانه برای شناسایی استدلال‌های خوب از بد را بیش‌ازپیش عیان کرد. جنبش فلسفه برای کودکان (فیک) هم در همین دوران متولد شد چرا که متیو لیپمن از کیفیت استدلال‌های شهروندان آمریکایی در دفاع یا مخالفت با جنگ لاسرد شده بود و به این نتیجه رسید که آموزش مهارت‌های استدلال‌ورزی و آموزش منطق و تفکر نقادانه باید پیش از دانشگاه آغاز شود.

۲. در حالی که رسانه‌های طرفدار جنگ در آمریکا تلاش می‌کردند جنگ ویتنام را جنگی تمدنی از نوع جنگ

دنیا‌ای آزاد علیه دیکتاتوری کمونیستی جا بیندازند، مخالفان با شواهد مختلف سعی می‌کردند نشان

دهند که کمونیسم برای ویتنامی‌ها راهی برای رهایی

از استعمار بوده است و طبیعتاً جنگ ویتنام برای

ویتنامی‌ها جنگی ضد استعماری و بیشتر ملی‌گرایانه

است تا دارای سویه‌های ایدئولوژی کمونیستی.

۳. جنگ رمضان نیز جرقه پرسش مهمی را در ذهن

بسیاری از دانشگاهیان و اندیشمندان ایرانی زده

است؛ «چه اتفاقی افتاده است که برخی از ایرانی‌ها

حامی تجاوز بیگانه به کشور خود هستند؟» روشن

است که از منظرهای مختلفی می‌توان به این

پرسش مهم پرداخت اما یکی از منظرهایی که در

این میان نباید از آن غفلت کرد، نگاه آموزشی و

تعلیم‌وتربیت است.

۴. من بیش از ۱۵ سال است که به‌طور جدی در حوزه

آموزش مهارت‌های تفکر به‌ویژه به کودکان و نوجوانان

فعالیت می‌کنم. کتاب‌ها و

مقالاتی را در این حوزه نوشته‌ام

و تقریباً در تمام استان‌های

کشور برای معلمان و مربیان

دوره‌های آموزشی و تربیت‌مریی

برگزار کرده‌ام.

متن کامل را در
جام‌جم آنلاین
بخوانید

متن کامل را در
جام‌جم آنلاین
بخوانید

در الهیات سیاسی شیعه که برای امام منظور شده است شهادت

ولی امر مسلمین، صرفاً فکت یک رهبر سیاسی نیست؛ بلکه تعرضی

مستقیم به مرکز هستی‌شناختی «امت اسلامی» به شمار می‌رود.

مفهوم برجسته دیگری که در الهیات سیاسی شیعه اهمیت هستی

شناختی دارد مفهوم «شهادت» است. شهادت، در این چارچوب،

فراتر از یک رویداد تاریخی و خاطره جمعی اندوهناک است. در

الهیات سیاسی شیعه شهادت را باید به‌عنوان «فعل وجودی»

و «تجلی‌بخش حق» در برابر باطل فهمید که ایمان شیعی را از

انفعال به پویایی می‌رساند (مطهری، ۱۴۰۴). براساس آموزه‌های این

الهیات سیاسی شهادت طلبی، در تقابل با ابرقدرت‌های مادی،

کنشی است که امت منتظر با اختیار برمی‌گزیند تا هویت دینی

خود را بازتولید کند. شهادت در این گفتمان الهیاتی، فراتر از یک

واقعه تاریخی کنشی هستی شناختی به

شمار می‌رود؛ کنشی که ایمان شیعی

را از حالت انفعال به پویایی انقلابی

ارتقا می‌بخشد و با الگوی عاشورایی،

هزینه‌های مقاومت را به سرمایه‌ای

معنوی و وجودی تبدیل می‌کند.